

Een goede startpositie

FOTO: ELEN KOK

Tekort van arbeid- en stageplaatsen is in de groene sectoren geen acuut probleem, niet zoals in sommige andere sectoren. Toch moet er, aldus LTO en haar onderwijspartners, worden geïnvesteerd in voldoende toestroom van geschoolde jongeren naar de sector.

Juist nu.

Vanwege de slechte economische situatie is er tekort aan stageplaatsen. Dat bleek uit een onderzoek van het Algemeen Dagblad. Dat tekort is er vooral in de zorg; nog niet in de groene sector. Er is ook gekeken naar onkostenvergoeding. Er worden allerlei eisen gesteld aan zo'n bpv-plaats, maar niet wat loon betreft. Stagiaires krijgen weinig of niets. Soms is er iets in de cao geregeld voor stagelopers in de bedrijfstak, maar in de wet is recht op salaris niet vastgelegd. En zelfs als het al in de cao staat, is de financiële beloning minimaal. Dat geldt ook voor de groene sector. Leerlingen zien vaak geen vergoeding voor hun arbeid, maar aoc's wel. Een bedrijf dat gevraagd wordt een bij-

drage te leveren aan het leerproces van de leerling, levert per stagiair een bijdrage aan het stagefonds. Bedoeling is dat de scholen daarmee leerlingen helpen, adviseren en een goede stagebegeleiding opzetten. Volgens de Algemene Onderwijsbond gebruiken scholen dat geld soms heel ergens anders voor. Computers bijvoorbeeld of een gat in de begroting. Je zou er vragen over kunnen stellen. Hoe zou het moeten zijn? Hoe zorg je dat leerlingen de relevante ervaring opdoen zodat ze straks verzekerd zijn van een passende baan? Waarom moeten scholen echt investeren in een optimale voorbereiding op de arbeidsmarkt en een goede beroepspraktijkvorming, een bpv die ook aansluit op de lessen?

Doelstelling LTO-plan 'Arbeidsplaatsen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid'

Glastuinbouw: 150 vacatures vervullen, 300 leerwerkplaatsen en 150 jongeren in de sector aan een startkwalificatie helpen

Boomkwekerijen: 50 vacatures, 100 leerwerkplaatsen en 50 startkwalificaties

Andere sectoren in land- en tuinbouw: 50 vacatures, 100 leerwerkplaatsen en 50 startkwalificaties

◀ De tuinbouw vraagt met regelmaat ook ongeschoolde arbeid

Startkwalificatie

De volgende vraag is: hoe zit het dan met de werkgelegenheid? En is er een relatie met bpv?

De jeugdwerkloosheid loopt snel op. Volgens het CBS is nu bijna een op de tien jongeren onder 23 werkloos. Totaal ongeveer 60.000. Volgens cijfers van het CWI (centrum voor werk en inkomen) waren er in april van de niet-werkende werkzoekenden onder 23 – dat is de term die nu voor werklozen wordt gehanteerd – 1.239 onder 'landbouw-personeel' geregistreerd. Dat is ongeveer 2 procent van het totaal, waarbij seizoensarbeid ongetwijfeld de daling van de laatste maand veroorzaakt (de grootste groep nww'ers onder 23 zitten in verkoop, productie, transport, verzorging en administratie).

De ministeries van SZW en OCW hebben een *taskforce* opgezet om samen met werkgevers, intermediairs, opleiders, gemeenten en jongeren de jeugdwerkloosheid aan te pakken. De kenniscentra onder de vlag van Colo hebben 'alle registers' opengetrokken. En ook LTO Nederland, die zich rekenschap geeft van de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven voor een goede toestroom van goed opgeleide jongeren naar de sector, is een project gestart. Samen met Sollt, Aequor en AOC Raad. Probleem is immers niet alleen de stijgende werkloosheid, maar ook het groeiend ontbreken van een diploma of startkwalificatie; dat wil zeggen een kwalificatie op ten minste mbo-niveau 2. Volgens de inspectie is de voortijdse uitval in de groene BOL zo'n 25 procent en in de BBL 40 procent. Voor werkgevers zijn vroegtijdige schoolverlaters minder aantrekkelijk. Evenals mensen zonder werkervaring of beroepsprak-

tijkvorming. En dat geldt zeker ook voor de groene sector.

Investeren

De overheid wil de jeugdwerkloosheid binnen bepaalde grenzen houden, voortijdig schoolverlaten terugdringen en zorgen dat werkloze jongeren een (leer)werkplek krijgen of aan scholing deelnemen. Evc-trajecten (erkenning verworven competenties) kunnen een rol spelen om te beoordelen wat nodig is voor een (start)kwalificatie, maar loopbaanvorming blijft voor de overheid het uiteindelijke doel. De Taskforce Jeugdwerkloosheid wil dan, onder meer met geld uit het Europees Sociaal Fonds, zoveel mogelijk jeugdbanen realiseren en jongeren in conditie houden voor de arbeidsmarkt. Iedere werkloze jongere zou binnen een half jaar na uitstroom uit onderwijs aan de slag moeten zijn of weer op school zitten. Want wordt er niets gedaan, dan dreigt net als in de jaren tachtig een verloren generatie te ontstaan, een generatie van jongeren die na de opleiding geen werk vinden en ook op latere leeftijd geen baan kunnen krijgen.

Het betekent dat het onderwijs zich extra moet inzetten om uitval te voorkomen, bijvoorbeeld door de overgang van vmbo naar mbo te versoepelen. De taskforce spreekt over maatwerk en individuele begeleiding. Werkgevers moeten investeren in kennis en vakmanschap. Er zijn allerlei (Europese) subsidies beschikbaar om jongeren in dienst te nemen waar vaak nauwelijks gebruik van wordt gemaakt. Het zou bovendien goed zijn als ze stagiaires een reëel uitzicht op een vaste baan

gaven. En jongeren zelf moeten zich inzetten natuurlijk. 'Pas op dat je er niet tussendoor valt.'

Ze moeten ergens een ingang naar de arbeidsmarkt vinden. Soorten banen die een werkgever dan aan kan bieden, zijn naast een reguliere baan bijvoorbeeld ook tijdelijke banen (instapbanen een half jaar of werkstages voor een aantal maanden) of een leerwerkplek op basis van een arbeidsovereenkomst.

Het Colo en de kenniscentra hadden eerder een actieplan opgesteld – 'Alle registers open' – om meer bpv-plaatsen te creëren. Want als bij economische teruggang de beschikbaarheid van stageadressen terugloopt, wordt aldus de koepelorganisatie de kwaliteit van het beroepsonderwijs ernstig bedreigd. 'Om jongeren een goede opleiding te kunnen blijven bieden is een extra inspanning nodig van de partners die verantwoordelijk zijn voor het praktijkgedeelte van de opleidingen: de scholen, de kenniscentra en de leerbedrijven. Een goede opleiding biedt immers ook in tijden van economische teruggang nog steeds de beste kansen voor een plaats op de arbeidsmarkt.'

Regionaal

Het valt nog mee in de groene sectoren: bij Aequor is de insteek vooralsnog niet zozeer meer bpv-plaatsen, maar goede plaatsen. Maar, zo stelt LTO Nederland, de land- en tuinbouw heeft, zeker op de wat langere termijn, wanneer de economie weer zal aantrekken, behoefte aan voldoende goed geschoold en gemotiveerd personeel. LTO Nederland wil daarom juist →

nu veel jongeren werkloos zijn, pogen meer mensen voor de agrarische sector te interesseren. De ondernemingsorganisatie wil zo bijdragen aan bestrijding van de werkloosheid. Andere argumenten voor de actie met Aequor, Sollt en AOC Raad zijn tegengaan van uitval en zorg voor een goede uitgangspositie op de arbeidsmarkt. Er wordt onder meer ingezet op zo lang mogelijk vasthouden van dreigende

uitvallers in trajecten van werken en leren, eventueel met flexibele vormen van bpv en flexibele inzet van budgetten. En laaggeschoolde werkenden in de sector worden alsnog aan een startkwalificatie geholpen, opdat ze wat steviger op hun plek zitten. Het plan, lopend tot en met 2006, is bedoeld voor de gehele land- en tuinbouw en in eerste instantie de glastuinbouw en boomkwekerijen. In de

glastuinbouw speelt de herstructurering en in de boomkwekerij wordt groei verwacht. Dat betekent voor beide toename van instroommogelijkheden voor jongeren. Er worden regionale projecten gestart waarin onder meer de regionale LTO-organisatie, bedrijfsadviseurs, aoc's, regionale groen-servicepunten, CWI en de Sollt participeren.

Ton van den Born